

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

*Актуальні
проблеми
сучасної
філології*

МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ

Збірник наукових праць
Випуск XIV

*Наукові записки
Рівненського державного
гуманітарного університету*

Рівне–2006

ББК 81 Актуальні проблеми сучасної філології. Мовознавчі студії. Збірник наукових праць Рівненського
А 43 державного гуманітарного університету.
4 Вип. 14. – Рівне: РДГУ, 2006. – 100 с.
УДК
811.161.2

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем мовознавства, системних відношень української мови, лінгвістики тексту, теорії мовної освіти та культури мовлення.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, викладачів та студентів, учителів.

Редакційна колегія:

Головний редактор **Шульжук Каленик Федорович**,
доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедри української мови
Рівненського державного гуманітарного університету,
Дійсний член Академії наук вищої школи України

Члени редакційної колегії:

1. **Вихованець І.Р.**, член-кореспондент НАН України, доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу граматики і фонетики української мови Інституту української мови НАН України (м. Київ).
2. **Гуйванюк Н.В.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української сучасної мови Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича.
3. **Загнітко А.П.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Донецького національного університету.
4. **Іваницька Н.Л.**, доктор філологічних наук, професор кафедри методики лінгвістичних дисциплін Інституту філології і журналістики Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського.
5. **Кірілкова Н.В.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
6. **Кузьмич О.О.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
7. **Поліщук Я.О.**, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української літератури Рівненського державного гуманітарного університету.
8. **Степанова О.І.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
9. **Тищенко О.В.**, доктор філологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського інституту слов'язнавства Київського славистичного університету.
10. **Шкарбан Т.М.**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету.
11. **Шульжук Н.В.**, кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри методики викладання та культури української мови Рівненського державного гуманітарного університету.

Упорядники: Якимчук О.І., Степанова О.І.

Друкується за рішенням вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 26 травня 2006 р.)

За точність і грамотність публікацій відповідають автори. Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Адреса редакції: 33000, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12. Рівненський державний гуманітарний університет.
(вул. Остафова, 31; кафедра української мови)

ISBN 966–72–81–04–9

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2006.

the article. The reasons for the formation of synonyms and the sources of their appearance are also investigated here. Besides the classification of musical terminological synonyms is worked out in the article.

УДК 81' 42

Ольга СТЕПАНОВА

МЕТАФОРА ЯК ПОКАЗНИК ІДІОСТИЛЮ ХУДОЖНЬОГО МОВЛЕННЯ

Вивчення метафори у функціональній ролі показника ідіостилю письменника, поетичного угруповання, мистецького стилю чи літературного покоління належить до числа дискусійних питань сучасної лінгвістики.

Питання поетичної інтерпретації поетами і письменниками культурно-мовного надбання в контексті своєї епохи, узгодження норм образного відтворення дійсності з власним світобаченням і світовідчуттям досліджували О. Потебня, В. Русанівський, С. Єрмоленко, В. Виноградов, В. Калашник, Д. Арутюнова, О. Григор'єв та ін.

Лінгвістичну основу метафори становить контекстуальне порушення нормативних лексичних зв'язків, поява лексичних компонентів, що виконують характеризуючи роль, нових ознак за рахунок атмосфери іншої реалії, прямо не названої, і, як наслідок, – семантична двоплановість, одночасне виявлення, співіснування прямих і переносних значень. Дослідження семантичної двоплановості метафори, яка складається із взаємодії прямого лексичного значення і додаткового контекстуального змісту, є актуальним і становить мету нашої розвідки.

На думку О.О. Тараненка, „метафора – це семантичний процес, при якому форма мовленнєвої категорії переноситься з одного референта на інший на основі подібності останніх при відображенні у свідомості мовця. Ця подібність може бути не тільки реальною, що має місце в дійсності (розуміється, під кутом людського сприймання), але і всього-на-всього бажаної для мовця, яка лише приписується ним з тієї чи іншої потрібної йому метою певним двом поняттям” [6: 108].

Цю думку підтримує і В. Русанівський, який зазначає: „Метафора – це найменування, що виникає внаслідок порівняння предметів або явищ за певною ознакою. Без порівняння немає пізнання. Результати пізнавальної роботи людини закріплюються в численних метафоричних значеннях, які розвиваються в словах з конкретно-предметною співвіднесеністю” [5: 91].

Присутня в сучасному мовознавстві тенденція, котра бере свій початок ще з часів Арістотеля, називати метафору скороченим порівнянням, оскільки в метафорі приховується і образ, і предмет, про який іде мова. Так, С.Я. Єрмоленко зазначає, що в основі метафори лежить логічний механізм порівняння [3: 88]. І щоб здогадатися, на основі якої ознаки будується порівняння, яке приховане в метафорі, необхідно усвідомити, що спільного є між предметом, вираженим переносним значенням, і образом, вираженим прямим значенням метафоричного слова.

Ще один аспект висвітлення метафори – це процес метафоризації як джерела вторинної номінації, переносної. Метафора служить одним із найпоширеніших способів поповнення лексичного і фразеологічного інвентарю мови, вона дає назви об'єктам, які належать до найрізноманітніших сфер дійсного світу. Метафора – семантичний троп, сутність якого полягає в утворенні контекстуально-мовленнєвого переносного значення на основі подібності певних ознак двох предметів, один із яких уже означений, і значення закріплене за словом у мовленнєвій практиці, а другий отримує визначення в цьому конкретному випадку слововживання. Метафора служить засобом створення нової, актуальної лексичної одиниці і широко застосовується в художньому мовленні.

У лінгвістичній літературі існує ряд різних принципів виділення метафоричних моделей у лексичному складі мови. Найбільш відомою є класифікація типів метафоричних найменувань, яку вперше виклав Квінтіліан і яка з часом зазнала певної деталізації: це переноси в межах категорій живого і неживого та між цими сферами. Так, С. Ульман, згрупувавши ряд відкритих різними дослідниками закономірностей метафоричного розвитку, виділяє такі напрями: а) антропоморфічний – переноси від людини на людину; б) зооморфічний; в) переноси від конкретного до абстрактного; г) синтетичний; д) активна метафоризація позначень суспільної сфери, яка в певний момент є особливо актуальною [7: 24].

Сучасні мовознавці вважають „антропонімізацію” природних явищ, тобто приписування живій і неживій природі процесів і дій, пов’язаних з діяльністю людини, з функціонуванням її організму, з подібністю до частин її тіла, до вироблюваних нею предметів та ін., помітним явищем в семантичній історії слів. Не менш істотне значення має і зворотний процес: порівняння людини, її дій із явищами, характерними для неживої природи, рослинного і тваринного світу. Очевидно, одним із засобів метафоризованого вживання слова є антропоморфізація, котра ґрунтується на наділенні неживих предметів, явищ природи тощо якостями живих істот. Трапляється і протилежний названому стилістичний прийом надання слову в контексті метафоричності – наділення живих осіб, звичайних людей переосмисленими якостями неживої природи.

Увесь метафоричний спектр може виникати у свідомості і втілюватись у найменуваннях тільки тому, що вимірює всі форми буття в масштабі свого досвіду і знання за своїм образом і подобою.

Довільність в уподібненні обмежена лише абсолютно недопустимою схожістю, вона залежить від уяви і досвіду мовної особистості, яка володіє своїм особистісним тезаурусом, під яким розуміється здатність мовця створювати даною мовою тексти на основі індивідуальних знань про світ, що зафіксовані в значеннях лексем та їхніх асоціативних комплексів, у відповідності до національно-психічного складу розуму і особистою зацікавленістю в інтерпретації позначуваних реалій. Від мовної особистості, на нашу думку, залежить і вибір спектра метафоричних засобів у художніх текстах.

Мова художньої літератури є особливим і важливим різновидом літературної мови зі своїми закономірностями в змісті та формі. Увагу дослідників завжди привертала взаємодія між ними перш за все в плані впливу індивідуальної літературно-художньої творчості на розвиток літературної мови.

З одного боку, індивідуальне творче мовлення є конкретним вираженням літературної мови, його лінгвістична індивідуальність усвідомлюється тільки на фоні загальномовної норми певної історичної епохи. А з другого, – індивідуальний стиль письменника як система осмислень багатоманітних можливостей естетичного функціонування мови виявляє її потенційне смислове та емоційне багатство. Індивідуальна словесна творчість

найбільш повно зосереджує реальні перспективи розвитку й вдосконалення мови як явища творчого за своєю сутністю.

На характер естетичного перетворення мови впливає авторська концепція дійсності, оцінка зображуваного, неповторність індивідуального світовідчуття. Авторський художній образ кожного разу постає як органічна єдність об’єктивного (загальнономовного) та суб’єктивного .

Творчий аспект мови як основа її поступального розвитку найповніше розкривається в поезії з властивим їй високим ступенем емоційно-смислової місткості, динамічним характером образності.

Своєрідність поетичної мови полягає в тому, що в структурі поетичного твору, як у конкретному її вияві, здійснюється емоційно-образна, естетична трансформація засобів загальнонародної мови. Поетичної трансформації в умовах художнього контексту зазнає і слово. Для того, щоб слово могло виконувати естетичну функцію, воно повинно набути особливого поетичного смислу, перестати бути однозначним.

Процес емоційно-образної, естетичної трансформації, покликаний забезпечити появу в слові поетичного смислу, має двоїтий характер: з одного боку, актуалізується те, що потенційно існує в мовній системі; з другого, – спричиняється виникнення явищ, які можна повністю віднести до загальнономовних. При всій специфічності поетичного смислу й відмінності його від смислу загальнономовного звичайне слововживання і слововживання поетичне мають одну основу – мовну.

У поетичній мові інтенсивно актуалізується багатозначність. Нові значення виникають у ній як варіанти вже відомих.

Особливості функціонування лексем ґрунтуються на виділенні процесів семантичної мотивації. Завдяки смисловій багатоаспектності слово має зв’язок з усім текстом твору, його трансформація зумовлена не тільки власними, внутрішніми процесами, а й вимогами, впливом вищих рівнів семантичної організації поетичного мовлення.

Впливова сила художнього слова, що часто прагне до новаторства і неповторності, ґрунтується також і на його образності і переносності.

Індивідуальна мовотворчість письменника посідає особливе місце в загальній мовній практиці. Письменник

– носій літературної мови, але він і найактивніший творець національної мови в тому розумінні, що глибоко відчуває найтонші порухи народного слова і в особистісному відтворенні багато разів пережите слово народу.

Письменник не тільки добрий знавець мови, він активний учасник її розвитку і оновлення. Спираючись на народну мову, її літературні традиції, майстер художнього слова відбиває в мовленні своє індивідуальне бачення світу [2: 29].

Проблема індивідуального стилю письменника пов'язана з виділенням того стилістичного ядра, тієї системи засобів вираження, що незмінно присутні у творах цього автора.

Слово, будучи відкритою мовною системою, постійно розвивається, набуває нових семантико-стилістичних якостей, усе повніше виявляє можливості для відтворення думки і почуття людини. Найбільше творчих трансформацій слово зазнає в поетичній мові, орієнтованій на образність, експресію та емоційність уже самою своєю природою.

Поетичне слово – це більше, ніж звичайне слово, оскільки воно не лише інакомовно позначає об'єкт, а моделює процес його пізнання і містить у собі інформацію про емоційний стан поета, створюючи в підсумку порівняно широке значення за допомогою одиничного словесного образу.

Універсальна модель поетичного слова описується мовознавцями як слово, семантика якого породжується взаємодією різних принципів моделювання [4: 41].

Учені виділяють кілька типів моделювання письменниками світу, серед яких особлива роль належить тропам, тобто вживанню слів у переносному, образному значенні. Звичайно, асоціативність та символічне значення поетичного слова теж пов'язані з образним слововживанням, а символ є навіть тропом, однак характеристика слова в системі поетичного тропа становить необхідний аспект аналізу його семантичної структури, розгляду значеннєвої місткості.

Одним з основних тропів є метафора, якою ознаки і властивості одного явища переносяться з метою глибшого розкриття сутності зображуваного на інше явище.

Метафора становить фундаментальну властивість мови. Завдяки метафорі мовець виокремлює себе з

об'єктивного світу і виділяє співіснуючі з ним інші світи, створює цілісну картину світу [4: 229].

Метафора збагачує звичні людські уявлення про все, що оточує живу, конкретну людину. Збагачуючи ці уявлення, вона тим самим вивільняє сховані в людині та невідомі їй сили і можливості.

Метафора дозволяє звільнити виражальні можливості мови як засобу відображення предметів і явищ, а також складних багатообразних і перехідних душевних станів людини, допомагаючи тим самим художнику слова подолати одвічне протиріччя між суб'єктивністю його думок і почуттів і об'єктивністю, заданістю, стереотипністю мовленнєвих форм, у яких вони втілюються і набувають свого реального буття.

Очевидно, метафора з'явилася ще в період первісної культури, коли людина сприймала всі предмети і явища навколишнього світу і себе в цьому світі образно, „міфологічно”. Письменник, створюючи метафору, починає з порушення традиційної системи. За допомогою мовних засобів він передає своє метафоричне бачення як навколишнього світу в цілому, так і окремих його явищ. В авторській метафорі слово зазнає розширеного значення, а потім знов повертається до мовної системи, збагачуючи її.

У метафорі немовби закладено генетичний код цілісності, що виявляється в неусвідомленому тяжінні до зближення, уподібнення, аналогії, єдності явищ, семантичних концептів, які на свідомому рівні не зіставляються. Метафорі властиві внутрішня активність, ігрове судження, поєднання непеєднуваного, парадоксальність, уміння виявляти схожість між зовні несхожими явищами, тобто здатність охоплювати приховану подібність, контрастність уявлень, „сєнс у безглузді, лаконічність” [5: 39].

Метафора – атрибут художнього мовлення, де вона бере участь у творенні індивідуально-авторського бачення світу. Саме метафора є одним із найпоширеніших способів смислотворення на всіх значимих рівнях мовленнєвої структури – на лексичному, синтаксичному і морфемному.

Метафора виникає через глибинні особливості людського мислення. Вона виникає не тому, що потрібна, а тому, що без неї неможливо обійтись, вона притаманна людському мисленню й мовленню.

В основі метафоризації лежить розпливчастість понять, якими оперує людина, відображаючи у своїй свідомості багатообразну позамовленнєву діяльність, що постійно змінюється.

Метафора робить абстрактне таким, що легше сприймається, не випадково тому один із магістральних шляхів метафоричного переносу – від конкретного до абстрактного, від матеріального – до духовного. Однак можливі і зворотні напрями метафоричного розвитку значень. У цьому постійному перенесенні понять з однієї сфери в іншу не лише виявляється гнучкість людського розуму. Метафора є засобом формування параморфної моделі, яка дозволяє представити дану систему за допомогою системи, що належить іншій сфері досвіду, де даний елемент представлений очевидніше [1: 10–13].

За допомогою створення метафор її авторам вдається висловити найрізноманітнішу гаму думок і почуттів у будь-якому стилістичному ключі. Необхідність метафори виявляється особливо наочно в тих випадках, коли нею виражаються складні невіразні низки думок, збуджених невизначеною множиною дій, слів та ін.

Таким чином, метафоризація – це процес, який призводить до отримання нового знання про світ у ході його оновлення шляхом використання наявних у мові найменувань. У цьому процесі взаємодіють: суб'єкт метафори і його нове знання про світ – з одного боку, а з другого? – його знання мовних значень, а також їх асоціативних комплексів (особистісний тезаурус); суб'єкт метафори і його замисел щодо обсягу нового поняття і менш метафоричної інтеракції, що включає в цей процес і фактор адресата.

Метафора – це спосіб створення нових концептів з використанням знаків, які вже наявні в даній семантичній системі. І при цьому для метафор суттєво, що вона початково налаштована на діалогічну форму розвитку її змісту і розуміння. Неоднозначність прочитань присутня в метафорі, оскільки її основний об'єкт прихований за допоміжним, але обидва вони в кінцевому результаті створюють єдність – нове значення [1: 24–26].

Метафори, які вживаються в поезії, формуються на основі семантичних зв'язків між поняттями різного ступеня абстрактності, зокрема між поняттями, що пов'язані з людськими емоціями, переживаннями,

психічним станом людини і тими словами, які називають конкретні фізичні дії, процеси.

Неповторна індивідуальність образів, які виникають у метафоричних утвореннях, а також практично необмежене відмінювання слів робить метафоризацію невичерпним джерелом створення експресії.

Стилістично насичені метафори звичайно бувають специфічно-індивідуальними. Їх зміст стає зрозумілим зі спеціально зібраного оточення, що передає задум і настрої автора.

Характер метафоричних образів залежить від творчої індивідуальності поета, своєрідності його таланту, від особливостей художнього мислення.

Психологічним стимулом для створення метафори є естетичний ідеал автора, який втілюється, реалізується в естетичній потребі читача. Здійснюючи мовотворчу діяльність, автор, письменник, удаючись до метафоризації, розвиває, піднімає на вищий щабель духовно-пізнавальну творчість уяви [5: 80].

Метафора є найголовнішою ознакою поетичної мови. Вона ґрунтується на визначальній ознаці поетичного мистецтва – протиставленні буденного світу небуденному.

Майстри слова, шукаючи і знаходячи своє творче кредо, звертаються до встановлення оригінальності бачення навколишнього світу в його метафорах.

За стилістичним забарвленням, а швидше за часом побутування в мові, метафори поділяють на сухі (стерті, мертві), образні загальномовні та індивідуально-авторські. Перші виступають уже не засобом творення образності, а джерелом виникнення нових лексичних значень, тобто однією з причин розвитку багатозначності.

На противагу стертим, образні загальномовні метафори ще не втратили своєї емоційності й образності, як і новизни в уживанні. Загальномовні метафори, як правило, не здатні створювати виразний стилістичний ефект через стерту образність. Потрібен спеціально організований контекст, щоб оживити „погаслу” метафору.

Значно більший стилістичний ефект створюють індивідуально-авторські метафори: під пером майстра метафоризуються слова, які в цій ролі швидше сприймаються як семантичні неологізми, бо вживання їх одноразове, неповторюване. Індивідуально-авторські метафори народжуються через поетичне мислення. Вони

несподівано відкривають читачеві нове значення слова, а разом із тим знайомлять його з авторським досвідом, спостережливостю, його особистим світоглядом.

Метафоризація в мові – властивість людського мислення. Вона невичерпна, бо зближення явищ, предметів, дій і властивостей – безперервний мовний процес. Мовна структура метафоричного образу також не є статичною. Заглиблення у таємниці словесної структури метафори означає пізнання таємниць художньої майстерності. Метафора не тільки засіб образності, але й засіб пізнання навколишнього світу.

Таким чином, спостерігаючи за ідіостилем письменників і поетів, дослідник повинен детально аналізувати механізми утворення не тільки загальномовних, а й індивідуально-авторських метафор. Саме такий комплексний розгляд авторської мовотворчості буде вважатися об’єктивним.

SUMMARY

The article is dedicated to the learning of the metaphor from the functional point of view, character of the direct and contextual meaning of the lexemes in the context of the feature work.

УДК 811.161.2'373

Галина ВОКАЛЬЧУК, Тетяна МАМЧИЧ

ЧАСТОТНИЙ АНАЛІЗ АВТОРСЬКИХ ЛЕКСИЧНИХ НОВОТВОРІВ У ПОЕТИЧНОМУ СЛОВНИКУ „МОЛОДОЇ МУЗИ”

У сучасних лексикологічних студіях останнім часом активно застосовуються статистичні методи дослідження, які не тільки додають більшої авторитетності й доказовості зробленим на основі мовознавчих досліджень висновкам, а й „здатні розкрити такі закономірності будови мови та мовлення, які без них розкрити неможливо” [3, с.12]. Приміром, статистичні методи значною мірою поглиблюють наші знання й уявлення про специфіку українського лексикону (плідно працюють у цьому напрямі В. Перебийніс, М. Муравицька, Н. Дарчук, В. Широков та ін.). Згадані методи застосовуються й у неологічних студіях, зокрема в процесі дослідження авторських лексичних номінацій, однак широкого застосування ці методи при аналізі результатів авторської лексичної номінації ще не знайшли. Метою пропонованої статті є частотний аналіз одиниць авторської лексичної номінації, засвідчених у поетичних текстах ХХ століття.

Матеріалом дослідження слугували номінації, зафіксовані в „Короткому словнику авторських неологізмів в українській поезії ХХ століття” [1, с. 94-

ЛІТЕРАТУРА

1. Гак В.Г. Метафора: универсальное и специфическое / Метафора в языке и тексте. – М.: Наука, 1988. – С. 11-26
2. Григорьев В.П. Поэтика слова. – М.: Наука, 1979. – 87 с.
3. Єрмоленко С.Я. Мова і час. – К.: Наукова думка 1977. – 236 с.
4. Лазебник Ю.С. Від поетичного слова до поетичної мови // Мовознавство. – 1994. – № 1. – С. 40-45.
5. Русанівський В.М. Структура лексичної і граматичної семантики. – К.: Наукова думка, 1988. – 240 с.
7. Тараненко А.А. Языковая семантика в ее динамических аспектах. – К.: Наукова думка, 1989. – 256 с.
8. Ullmann S., The principles of semantic, 2 ed., Glasgow – L. – Oxf., 1959. – 97 p.

523]. З погляду статистики корпус новотворів, представлений у словнику, є генеральною сукупністю одиниць [3, с. 14] (понад 6000), одержаних у результаті суцільної вибірки з понад 350 першоджерел. Персональний покажчик авторів лексичних інновацій перевищує 380 імен.

До реєстру словника включено оригінальні новотвори, авторами яких були представники різноманітних літературних шкіл, напрямів, угруповань. Певну частку серед лексикографованих одиниць займають авторські номінації представників літературного угруповання „Молода Муза”, зокрема таких, як П. Карманський (ПК), Б. Лепкий (БЛ), О. Луцький (ОЛ), В. Пачовський (ВП), С. Твердохліб (СТ), С. Чарнецький (СЧ). Угруповання найактивніше діяло впродовж 1906 – 1909 років (за іншими даними – до 1914 р.). Утім, лексикографічному описові (й відповідно частотному аналізу) підлягали інновації, що були створені не лише протягом зазначеного хронологічного періоду, а й у подальші роки. Пропоноване нами

ЗМІСТ

Розділ I. Граматична будова. Проблема синтаксису	3
Шульжук К.Ф. Внутрішня структура предикативних компонентів складного речення	3
Шкарбан Т.М. Порядок розміщення частин і компонентів у складних конструкціях з однорідною супідрядністю	6
Шульжук Н.В. Неповні речення в структурі діалогічної єдності.....	9
Щербачук Н.П. Особливості функціонування комунікативних типів простого речення в діалогічному мовленні	12
Кузьмич О.О., Остапчук Ю.В. Причинові структури як вияв екзистенційного світобачення.....	17
Парфенюк Л.А. Імплицитність та редукція як синтаксичні засоби виразності в прозових творах (на матеріалі малих прозових форм кінця ХХ – початку ХХІ ст.).....	19
Ричагівська Ю.Є. Синтаксичний повтор та парцеляція як актуалізатори внутрішньо реченнєвої інформації.....	22
Розділ II. Актуальні проблеми морфології та словотвору	26
Мединська Н.М. Тривалентні дієслова багатократно-дистрибутивної і розподільної дії з подвійними префіксами	26
Пасічник І.А. Відприкметникова морфологічна вербалізація.....	30
Розділ III. Системні відношення в лексиці та фразеології.....	34
Павлова О.І. Синонімія в термінології та її особливості	34
Степанова О.І. Метафора як показник ідіостилі художнього мовлення.....	40
Вокальчук Г.М., Мамчич Т.І. Частотний аналіз авторських лексичних новотворів у поетичному словнику „Молодої Музи”	44
Адах Н.А. Словник авторських лексичних новотворів у поезії Василя Барки	47
Гаврилюк Н.В. Юкстапозити у творчому доробку неокласиків	50
Воробйова Л.М., Воробйова І.А. Національна мовна картина світу й фразеологія (на матеріалі української, російської та англійської мов)	53
Крайчинська Г.В. Етнокультурна основа польських та українських нумізматичних фразеологізмів	57
Крижанська О.М. З історії кольорів	62
Кірілкова Н.В. Фольклорні традиції в „Синіх етюдах” М Хвильового	65
Мандрик Н.В. Роль церковнослов’янської мови в процесі формування української літературної мови	69
Голоюх Л.В. Лексеми з національною конотацією в історичній прозі Р. Іваничука.....	73
Розділ IV. Актуальні питання лінгвістики тексту.....	79
Войцешук Л.А. Дискурс, мовленнєвий жанр та мовленнєвий акт як категорія організації мовного коду в комунікації	79
Науменко Н.В. Абетковий вірш в українській поезії	81
Тищенко О.В. Вербальні формули побажань в ритуальному тексті: семантика і прагматика	84
Розділ V. Проблеми мовної освіти та культури мовлення.....	92
Лещенко Г.П. Соціокультурна компетенція як складова комунікативної україномовної компетенції школярів	92
Олексієвець Л.С. Сучасне ділове листування	95

Наукове видання
Актуальні проблеми сучасної філології
Мовознавчі студії
Збірник наукових праць
Випуск XIV

Упорядкування
та наукове редагування
Якимчук О.І.
Степанова О.І.

Технічний редактор
Литвак А.М.

Здано до набору 20 листопада 2006.
Підписано до друку 13 грудня 2006.
Формат 70x100¹/₁₆.
Папір офсетний.
Друк на ризографі.
Гарнітура Times New Roman Cug.
Умовн. друк. арк. 10,2.
Обл.-вид. арк. 9,2.
Тираж 100 прим.
Зам. .

Видавничі роботи: обчислювальний центр РДГУ
33000, м.Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет.
(м.Рівне, вул. Остафова, 31; кафедра української мови)